ऋषयश्च महाभागाः पुरस्कृत्य शतक्रतुं । समीयुस्तत्र सहिता द्रष्टुं तद्वैशसं महत् ।
ततो युधिष्ठिरो दृष्ट्वा युद्धाय समुपस्थिते । ते सेने सागरप्रख्ये मुहुः प्रचलिते नृप ।
विमुच्य कवचं वीरो निक्षिप्य च वरायुधं । अवरुह्य रथात्तूर्णं पद्भ्यामेव कृताञ्जलिः ।
पितामहमभिप्रेक्ष्य धर्मराजो युधिष्ठिरः । वाग्यतः प्रययौ येन प्राङ्मुखो रिपुवाहिनीं । १४४०
तं प्रयान्तमभिप्रेक्ष्य कुन्तीपुत्रो धनञ्जयः । अवतीर्य्य रथात्तूर्णं भ्रातृभिः सहितोऽभ्यगात् ।
वासुदेवश्च तं राजन् पृष्ठतोऽनुजगाम ह । यथामुख्याश्च राजानस्तमन्वाजग्मुरुत्सुकाः ।
॥ अर्ज्जुन उवाच ॥ किन्ते व्यवसितं राजन् यदस्मानपहाय वै । पद्भ्यामेव प्रयातोऽसि प्राङ्मुखो रिपुवाहिनीं ।
॥ भीमसेन उवाच ॥ क्व गमिष्यसि राजेन्द्र निक्षिप्तकवचायुधः । दंशितेष्वरिसैन्येषु भ्रातॄनुत्सृज्य पार्थिव ।
॥ नकुल उवाच ॥ एवं गते त्वयि ज्येष्ठे मम भ्रातरि भारत । भीमं दुनोति हृदयं ब्रूहि गन्ता भवान् क्व नु । १४४५
॥ सहदेव उवाच ॥ अस्मिन् रणसमूहे वै वर्त्तमाने महाभये । योद्धव्ये क्व नु गन्ताऽसि शत्रूनभिमुखो नृप ।
॥ सञ्जय उवाच ॥ एवमाभाष्यमाणोऽपि भ्रातृभिः कुरुनन्दन । नोवाच वाग्यतः किञ्चित् द्रक्ष्यत्येव युधिष्ठिरः ।
तानुवाच महाप्राज्ञो वासुदेवो महामनाः । अभिप्रायोऽस्य विज्ञातो मयेति प्रहसन्निव ।
एष भीष्मं तथा द्रोणं गौतमं शल्यमेव च । अनुमान्य गुरून् सर्व्वान् योत्स्यते सह शत्रुभिः ।
श्रूयते हि पुरा कल्पे गुरुवृद्धान् स्ववान्धवान् । अनुमान्य यथाशास्त्रं यस्तु युध्येत् महत्तरैः । १४५०
ध्रुवस्तस्य जयो युद्धे भवेदिति मतिर्म्मम । एवं ब्रुवति कृष्णे तु धार्त्तराष्ट्रचमूं प्रति ।
हाहाकारो महानासीत् निःशब्दास्त्वपरेऽभवन् । दृष्ट्वा युधिष्ठिरं वीरा धार्त्तराष्ट्रस्य सैनिकाः ।
मिथः सङ्कथयाञ्चक्रुरेषो हि कुलपांसनः । व्यक्तं भीत इवाभ्येति राजाऽसौ भीष्मसन्निकात् ।
युधिष्ठिरः ससोदर्य्यः शरणार्थं प्रयाचकः । धनञ्जये कथं नाथे पाण्डुपुत्रे वृकोदरे ।
नकुले सहदेवे च भीतोऽभ्येति च पाण्डवः । न नूनं क्षत्रियकुले जातोऽयं प्रथितो भुवि । १४५५
यथाऽस्य हृदयं भीतमल्पसत्त्वस्य संयुगे । ततस्ते सैनिकाः सर्व्वे प्रशंसन्ति स्म कौरवान् ।
हृष्टाः सुमनसो भूत्वा चैलानि दुधुवुः पृथक् । व्यनिन्दन्त ततः सर्व्वे योधास्तत्र विशाम्पते ।
युधिष्ठिरं ससोदर्य्यं सहितं केशवेन तु । ततस्तत् कौरवं सैन्यं धिक्कृत्वा तु युधिष्ठिरं ।
निःशब्दमभवत् तूर्णं पुनरेव विशाम्पते । किं नु वक्ष्यति राजाऽसौ किं भीष्मः प्रतिवक्ष्यति ।
किं भीमः समरश्लाघी किं नु कृष्णार्ज्जुनाविति । विवक्षितं किमस्येति संशयः सुमहानभूत् । १४६०
उभयोः सेनयो राजन् युधिष्ठिरकृते तदा । सोऽवगाह्य चमूं शत्रोः शरशक्तिसमाकुलां ।
भीष्ममेवाभ्ययात् तूर्णं भ्रातृभिः परिवारितः । तमुवाच ततः पादौ कराभ्यां पीड्य पाण्डवः ।
भीष्मं शान्तनवं राजा युद्धाय समुपस्थितं ।
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ आमन्त्रये त्वां दुर्द्धर्ष त्वया योत्स्यामहे सह । अनुजानीहि मां तत्र आशिषश्चैव योजय ।
॥ भीष्म उवाच ॥ यद्येवं नाधिगच्छेया युधि मां पृथिवीपते । शपेयं त्वां महाराज पराभावाय भारत । १४६५
प्रीतोऽस्मि पुत्र युध्यस्व जयं प्राप्नुहि पाण्डव । यत्तेऽभिलषितं चान्यत् तदवाप्नुहि संयुगे ।